

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง (Current Problem) ที่ไม่สามารถหาคำตอบได้จากเอกสารเล่มใดเล่มหนึ่ง จึงต้องเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจนและมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับศักยภาพการจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด ด้านกำลังคน ด้านทรัพยากร และด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการเพื่อรองรับนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดตราด ด้วยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) ร่วมกับการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Interview Guide) โดยการกำหนดประเด็นหลัก ๆ ของคณะผู้วิจัยไว้ล่วงหน้าเพื่อสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-informants) ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย
- 3.2 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพการจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด ด้านกำลังคน ด้านทรัพยากร ด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อรองรับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ จึงต้องมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยอย่างครอบคลุมและรัดกุมเพื่อค้นหาและนำข้อมูลที่ได้มาตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้างต้น สามารถแบ่งขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ

3.1.1 การวิจัยเอกสาร

การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการวิจัยและรวบรวมข้อมูลในระดับนโยบายเกี่ยวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556 คำสั่ง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) 72/57, 17/58 สาระสังเขป ประเด็นการปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ แผนพัฒนาจังหวัดตราด พ.ศ. 2558-2561 รวมถึงหนังสือ วารสาร รายงานวิจัย ผลการประชุมสัมมนา ข่าวประจำวันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับศักยภาพของจังหวัดตราด

เกี่ยวกับความพร้อมด้านกำลังคน ด้านทรัพยากร และด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อรองรับนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดตราด เพื่อใช้เป็นกรอบในการออกแบบแนวการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview Guide) ในการวิจัยระยะที่ 2 ต่อไป

3.1.2 การวิจัยภาคสนาม

การวิจัยภาคสนาม (Field Work Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิด้วยการใช้แนวการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-informants) จำนวน 15 คน หรือจนกว่าจะได้ข้อมูลครอบคลุมและสมบูรณ์ โดยการประมวลผลข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้สัมภาษณ์ในแต่ละกลุ่ม ในแต่ละข้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพการจัดการเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด ด้านกำลังคน ด้านทรัพยากร และด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อรองรับนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดตราด

3.2 ประชากรและวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้ข้อมูลปฐมภูมิจากพื้นที่วิจัยอย่างแท้จริงจึงต้องเก็บข้อมูลเชิงลึกในจังหวัดตราดและใน 3 ตำบลของอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด คือ ตำบลคลองใหญ่ ตำบลหาดเล็ก และตำบลไม้รูด ทำให้มีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่เป็นจำนวนมาก คณะผู้วิจัยจึงได้วางกรอบในการกำหนดประชากร และวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้ดังนี้

3.2.1 ประชากร

ประชากร (Population) คือ บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่น ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติในจังหวัด อำเภอ ตำบล ชุมชน และประชาชนในพื้นที่เท่านั้น

3.2.2 วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Population Sampling) เป็นขั้นตอนและวิธีการให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายในการค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัย คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลสำคัญไว้ดังนี้

3.2.2.1 เป็นบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่นระดับหัวหน้าส่วนงานในระดับจังหวัด หรือในอำเภอคลองใหญ่ หรือ

3.2.2.2 เป็นบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรท้องถิ่นระดับปฏิบัติและประชาชนในพื้นที่ 3 ตำบล คือ ตำบลคลองใหญ่ ตำบลหาดเล็ก และตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (Research Instrument) คือ แนวการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Interview Guide) ด้วยการกำหนดประเด็นหลัก ๆ ของคณะผู้วิจัยไว้ล่วงหน้าเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-informants) ที่คณะผู้วิจัยได้สร้างได้ขึ้น จำนวน 1 ชุด โดยนำประเด็นสำคัญ ๆ ที่ได้จากการวิจัยเอกสารในระยะที่ 1 มาตั้งเป็นหัวข้อคำถามเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ หัวข้อคำถามหลักประกอบด้วย

- 3.3.1 จังหวัดตราดมีความพร้อมด้านกำลังคนเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ในระดับใด เพราะอะไร
- 3.3.2 หน่วยงานท่าน หรือท่าน มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสนับสนุน ส่งเสริม ในการเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด อย่างไรบ้าง
- 3.3.3 จังหวัดตราดมีความพร้อมด้านทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคต่าง ๆ เพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ในด้านใดบ้าง
- 3.3.4 หน่วยงานท่าน หรือท่าน มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสนับสนุน ส่งเสริม ในการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด อย่างไรบ้าง
- 3.3.5 จังหวัดตราดมีความพร้อมด้านการนํานโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด อย่างไรบ้าง
- 3.3.6 หน่วยงานท่าน หรือท่าน มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสนับสนุน ส่งเสริม ในการเตรียมความพร้อมด้านการนํานโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราดอย่างไรบ้าง
- 3.3.7 ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด มีอะไรบ้าง
- 3.3.8 มีข้อเสนอแนะในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด อย่างไรบ้าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 การวิจัยเอกสาร เป็นการวิจัยและรวบรวมข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากเอกสารในข้อ 3.1.1

3.4.2 การวิจัยภาคสนาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิด้วยการใช้แนวการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยคณะผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลหลักล่วงหน้าและพร้อมที่จะให้ข้อมูลด้วยความเต็มใจ รวมถึงขออนุญาตบันทึกเสียงไว้ในขณะเก็บข้อมูลเชิงลึกเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาโดยภาพรวมและจะไม่ระบุบ่งชี้ถึงตัวผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคลในทุกกรณี

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการวิเคราะห์จำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) ด้วยการจำแนกข้อมูลในระดับจุลภาค คือ การวิเคราะห์คำหลัก (Domain Analysis) แยกแยะหมวดหมู่ข้อมูลแล้วสังเคราะห์สรุปผลภาพรวม